

Verdens største og lengste lyn er registrert

2022-02-02

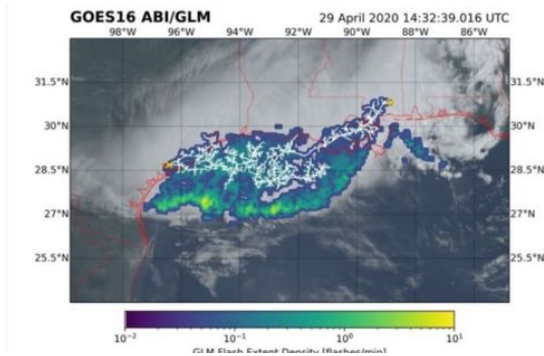
© Bergens Tidende

All articles are protected by the copyright Act. Articles may not be distributed outside the organization without the approval of Retriever or the individual publisher.

Read article by clicking here.

16 NYHETER

ONSDAG 2. FEBRUAR 2022 BERGENS TIDENDE

Satellittbildet viser verdens største lyn, registrert 29. april 2020 i USA.

Verdens største og lengste lyn er registrert

Forsker i Bergen deltok i arbeidet med å granske to lyn. Det ene strakk seg over 768 kilometer, det andre varte i over 17 sekunder.

Per Lindberg
per.lindberg@bt.no

– De fleste lyn er over på mindre enn ett sekund, men lyn kan vare lenge og reise langt, sier professor Martino Marisaldi.

Han arbeider ved Birkelandsenteret for romforskning ved Universitetet i Bergen og sitter i en komité i Verdens Meteorologiske organisasjon (WMO) sammen med forskere verden over.

Organisasjonen har ansvar for å sertifisere offisielle vær- og klimarekorder, mens komitéen har konsentert seg om to verdensrekorder på lyn.

– Justere vår oppfatning

Det ene rekordlynet strakk seg 768 kilometer og ble registrert 29. april 2020 langs deler av det sørlige USA. Det tilsvarer mer enn avstanden mellom Bergen og Stockholm i en direkte linje.

Det andre ble målt til over 17 sekunder, 18. juni 2020 under en tordenstorm over Uruguay og Argentina. Aldri før har et lyn blitt registrert så lenge.

– Disse målingene viser at vi må justere vår oppfatning av lyn, sier Marisaldi.

Rekordene ble tirsdag publisert i tidsskriftet Bulletin of the American Meteorological Society. Professoren forteller at han

har holdt på med dette arbeidet i rundt et år.

– Vi har studert data, blant annet fra satellitter. Den som målte de to rekordlynene står nesten 36.000 kilometer over jordoverflaten. Mennesker på bakken, eller satellitter nærmere jorden, kan ikke registrere lyn som varer så lenge og strekker seg så langt, sier Martino Marisaldi.

– En ære

Han understreker betydningen av ny teknologi når vær og klima skal studeres og forstås.

– Det er utrolig å se hvordan disse nye moderne instrumentene, som lynkamera fra geostasjonær bane, gir oss mulighet til å studere naturfenomene på en helt annen måte enn tidligere, sier Marisaldi.

47-åringen har vært ved Birkelandsenteret for romforskning i fem og et halvt år. Før det arbeidet han i en årrekke ved Nasjonalt institutt for astrofysikk i Italia.

– Det har vært en ære å få være med i komitéen. Samtidig viser det at forskningen på lyn ved Birkelandsenteret høster internasjonal anerkjennelse, sier han.

Tar liv og starter branner

Ifølge Marisaldi er det ikke sammenheng mellom lynets varighet og rekkevidde. Han forteller at lyn er et komplekst fenomen, som er veldig vanskelig, om ikke umulig, å forutsi.

Lyn tar hvert år liv og starter branner. Det er også knyttet til ekstreme værhendelser og muligens klimaendringer, ifølge Marisaldi.

»
Det har vært en ære å få være med i komitéen. Samtidig viser det at forskningen på lyn ved Birkelandsenteret høster internasjonal anerkjennelse.

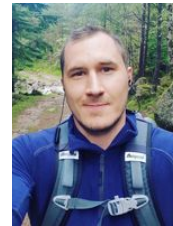
Martino Marisaldi,
Birkelandsenteret

– Forskningen gir oss bedre forståelse av fenomenet og kan bidra til bedre prognosemetoder, tidligere varslingsjenester og dermed redusert risiko, sier han.

Tidligere var verdens lengste lyn 709 kilometer og registrert 31. oktober 2018, i sørlige deler av Brasil. 4. mars 2019 ble det registrert et lynglimt som varte i 16,7 sekunder i nordlige deler av Argentina, ifølge WMO.

Nå er begge de rekordene historie.

Morten Holsen sakna etter utforkøyring

FIGJAR: Det er 33 år gamle Morten Holsen (biletet) som er sakna etter et utforkøyring

med bil på E39 ved Raunholm i Fitjarmåndag førre veke. No går politiet ut med namn og bilete i ei pressemelding, i håp om å få inn tips i saka. Etterlysinga skjer i samråd med familien til den sakna. Holsen har bustadadresse på Stord, er om lag 170 centimeter høg og rundt 80 kilo. Han har mørk brunt, kortklipt hår og brune auge. Vidare skriv politiet at søket etter den sakna framleis pågår både på sjø og land. Søket har vore prega avkrevjande leiteforhold, og framleis deltek både politi, brannmannskap og frivillige i redningsaksjonen.

KJETIL GILLESVIK

Løst i stormen:
– Dette spiret skal opp igjen

LAKSEVÅG: Søndag måtte brannvesenetta med spiret på Laksevåg kirke. Spiret hadde løst som følge av stormen, og holdt på å falle ned. Nå jobbes det med å få spiret på plass igjen. – Dette spiret skal opp igjen, sier kirkebygsjef i Bergen Kirkelige Fellesråd Arne Tveit. De avventer nå til-

bakemelding fra forsikrings-selskapet, og takstmann skal etter planen komme for å se på kirken onsdag denne uken. – Stormen har gitt mange skader, og dette haster ikke med å få ordnet på dagen. Kirken kan brukes vidare, og har derfor ikke høyst prioritet, sier Tveit.

Eks-brannmann anker til Høyesterett

BERGEN: Den tidligere brannmannen, Henry Sørensen (79), har kjempet i flere år for å få yrkesskadeerstatning etter at han fikk kreft. Nylig tapte han i Gulatingslagmannsrett. Men nå har Fagforbundet bestemt seg for å anke saken til Høyesterett. – Vi mener dommen er feil og at det stilles for strenge krav til skadelidte for å bevise at man er eksponert for kreftfremkallende stoffer. Vi mener dette også er i strid med avklaringen i kvikksølvdommen fra Høyesterett i 2013, skriver forbundsadvokat Anne-Gry Rønning-Aaby i en e-post.

Flere nedbørsrekorder i Vestland

BERGEN: Det har vært mange farevarsler og mye urolig vær i januar i år, forteller klimavakt ved Vervarslinga på Vestlandet, Lillian Kalve. – Øverste del av Vestlandet fikk nye nedbør i forbindelse med Gyda, sier hun. Fem målestasjoner i Vestland viste rekord-høye nedbørsmengder pr. døgn:

- Straumøy i Sveio kommune: 29. januar: 54 mm. Gammal rekord: 58,8 i 2005
- Åsane i Bergen kommune: 29. januar: 47,8 mm. Gammal rekord: 46,4 i januar
- Fjerfland i Sogndal kommune: 30. januar: 63,9 mm 30. januar. Gammal rekord: 56,5 mm i 2009
- Stad kommune i Nordfjordeid: 13. januar: 110,5

mm. Gammal rekord: 99 mm i 1992

- Kroken stasjon i Stryn kommune: 13. januar: 74,1 mm. Gammal rekord: 57,6 i 2019